

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

Guidelines for Developing the Internal Supervision Performance of Watchinwararam (Charoenphonwittayawet) School

¹รวิชัย นิลสนธิ ²นุชนรา รัตนศิริประภา

¹Tawatchai Nilsonthi ²Nuchnara Rattanasiraprapha

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{1,2}Faculty of Education, Silpakorn University

¹Corresponding author, e-mail: Tawatchai.nilsonthi@gmail.com

Received June 19, 2024; Revised December 27, 2024; Accepted: December 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย ประเภทงานสายบริหาร จำนวน 12 คน และประเภทปฏิบัติงานสอน จำนวน 27 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การปฏิบัติการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การประเมินผลและรายงานผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และการสร้างเครื่องมือนิเทศ ตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) มีแนวทางดังนี้ 1) ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุสภาพปัญหา และสรุปเป็นรายงานสภาพปัญหาของสถานศึกษา 2) ควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นแนวทาง 3) ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ควรให้ความรู้เกี่ยวกับนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร 5) ควรจัดกิจกรรมและมอบรางวัลเกียรติบัตร และควรมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีและมอบรางวัล

คำสำคัญ: การพัฒนางานนิเทศภายใน; งานนิเทศภายใน; การนิเทศ

Abstract

This research aimed are 1) to study the internal supervision operation of Wat Chinwararam School and 2) to develop the guidelines for the internal supervision operation of Wat Chinwararam School (Charoenphon Wittaya Wesem). The population used in this research was divided into 2 types: 12 administrative workers and 27 teaching workers (excluding the researcher). The research instruments were questionnaires and interviews. The statistics used for quantitative data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation. The qualitative data analysis used content analysis. The research results found that: 1. The overall internal supervision operation of Wat Chinwararam School was at a high level. When considering each aspect, it was found that the internal supervision operation of Wat Chinwararam School (Charoenphon Wittayawet) was at a high level in all aspects. The order of the arithmetic means values from highest to lowest was as follows: supervision operation, supervision planning, evaluation and reporting of results, study of current problems, and creation of supervision tools, respectively. 2. Guidelines for developing the internal supervision operations of Wat Chinwararam School (Charoenphon Wittayawet) has the following guidelines: 1) Administrators and teachers work together to analyze the causes of problems. And summarize it as a report on the problems of the educational institution. 2) A manual for supervision within the school should be prepared. Take the policy of the Ministry of Education as a guideline. 3) Teachers should be given an opportunity to exchange ideas or create a learning community. 4) Knowledge about supervision should be given. Practice supervision in a friendly manner. 5) Should organize activities and award certificates. And work that is an example of good practice should be selected and awarded.

Keywords: Internal Supervision Development; Internal Supervision Work; Supervision

บทนำ

สภาวะการณ์ในปัจจุบันงานในด้านการศึกษามีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าไปมาก มีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านทั้งในด้านหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านเทคโนโลยี รวมถึงด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ที่ประเทศชาติมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด” และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ

คือ กระบวนการเรียน การสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดคุณภาพนั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนที่เชื่อมั่นว่าคุณภาพผู้เรียนจะเกิดได้และบรรลุหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 นั้น จะต้องมีการบรรลุความสำเร็จ มีองค์ประกอบและปัจจัยคือ คุณภาพของผู้เรียนที่โรงเรียนต้องประกันคุณภาพต่อผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่า ผู้เรียนจะต้อง มีคุณภาพและมาตรฐานตามหลักสูตร มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะสำเร็จได้ตามเป้าหมาย จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศที่ต้องร่วมกัน สนับสนุนส่งเสริมไปด้วยกันในลักษณะของ “เกลียวเชือก” กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการนิเทศภายในช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนถาวร ดังคำกล่าวที่ว่า “การจัดการที่ดีเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการทำงานของคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีดังนั้นระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบการนิเทศการศึกษา ที่จะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบความสำเร็จได้มากขึ้นและรวดเร็ว มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดกิจกรรมดำเนินการในสถานศึกษาโดยบุคลากรในสถานศึกษาเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสถานศึกษา และการนิเทศภายในสถานศึกษา (วัชร เล่าเรียนดี, 2553) เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนและคณะครูได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นกระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ว่าสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการภายในโรงเรียนจนถึงเป้าหมายสุดท้ายคือ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานหลักสูตรและเป้าหมายที่ตั้งไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

การนิเทศภายในโรงเรียนกับสภาพปัญหาที่พบโดยทั่วไป คือ การนิเทศภายในโรงเรียนมีความแตกต่างกัน การนิเทศยังขาดความต่อเนื่อง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดความรู้ ความเข้าใจ การสร้างสื่อ เครื่องมือ ประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ เพื่อให้สอดคล้องการนิเทศภายในโรงเรียนในยุคใหม่ ๗ นอกจากนั้นสถานศึกษายังมีความต้องการให้มีการพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็งและต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนของครู พัฒนางานของครู สร้างความสามัคคีในหมู่คณะครูศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) เพื่อประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณหรือคุณภาพ โดยมีรูปแบบดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทงานสายบริหาร จำนวน 12 คน และประเภทปฏิบัติงานสอน จำนวน 27 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) ทั้งในสถานศึกษาและผู้เชี่ยวชาญภายนอก รวมทั้งสิ้น จำนวน 39 คน โดยจะแบ่งประชากรออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- 1.1 ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามประเภทที่ 1 ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) คือ ประเภทงานสายบริหาร จำนวน 7 คน และประเภทปฏิบัติงานสอน จำนวน 27 คน ของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) รวมทั้งสิ้น 34 คน

- 1.2 ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามประเภทที่ 2 ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คนของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการนิเทศภายนอก อีก 3 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ 2 คนจากสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางเตือ 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

- 2.1 ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

- 2.2 ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ตามแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ 5) การประเมินผลและรายงานผล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

- 3.1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนมีรายละเอียดดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ (forced choice) ให้ข้อมูลเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ตามแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยออกแบบเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's five rating scale)

3.2. แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) โดยพิจารณาผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่มีค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่าต่ำสุดมาสร้างข้อคำถาม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

4.1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการนิเทศภายใน สถานศึกษา และแบบสอบถามที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค (index of item objective congruence: IOC) ซึ่งพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.5 – 1.00 โดยแบบสอบถาม ฉบับนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 3 นำเครื่องมือที่พัฒนาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหาร และครู โรงเรียนอนุบาลวัดบางนาบึงบุญที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และครู 28 คน รวม 30 คน

ขั้นที่ 4 นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถาม ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.955

ขั้นที่ 5 นำแบบประเมินที่ได้ลงเก็บข้อมูลกับประชากร โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลการวิจัยด้วยตนเอง

4.2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และข้อมูล ปัญหาที่ได้จากแบบสอบถาม มาพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยพิจารณาผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่มีค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่าต่ำสุดมาสร้างข้อคำถาม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

ขั้นที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้กับผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คน ของโรงเรียน วัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการนิเทศภายนอก อีก 3 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางเตือ 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์เนื้อหา สรุบบแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

5.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบค่า IOC

5.2 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดบางนาบญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ Try out เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.3 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้

5.4 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5.5 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์

5.6 ใช้วิธีการจัดบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน วัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้หน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) จำนวน 34 คน ไม่รวมผู้วิจัย ซึ่งหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำข้อมูล ดังกล่าวไปคำนวณหาค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และ 2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างโดยพิจารณาผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

7.1 แบบสอบถามความคิดเห็น มีดังนี้

ก. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)

ข. การวิเคราะห์การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบน

(standard deviation: σ) โดยนำค่ามัธยฐานเลขคณิตไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best, 1983)

7.2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน วัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การปฏิบัติการนิเทศ ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.36$) การวางแผนการนิเทศ ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.22$) การประเมินผลและรายงานผล ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.41$) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.18$) และการสร้างเครื่องมือนิเทศ ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.20$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) รวมทั้งสิ้น 20 แนวทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา มีการแนะแนวทางในการพัฒนา 4 แนวทาง ดังนี้

1.1 ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุ สภาพปัญหาจำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระวิชา ตามภารกิจงานและสรุปเป็นรายงานสภาพปัญหาของสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุม สัมมนาให้ความรู้ครูผู้สอนเรื่องการนิเทศ โดยผู้บริหารเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของโรงเรียนทุกชั้นตอน เพื่อสร้างความเข้าใจในการนิเทศและแนวทางเพื่อให้การนิเทศมีการพัฒนา และบรรลุตามวัตถุประสงค์

1.3 ผู้บริหารและคณะครูควรให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ให้ความรู้เรื่องการนิเทศภายในกับทุกส่วน ทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง และทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

1.4 คณะครูควรส่งเอกสาร ผลการเรียนรู้ แผนการสอนพร้อมกับแบบบันทึกหลังการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน ยังเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผู้เรียน และวิเคราะห์ปัญหา

2. ด้านการวางแผนการนิเทศ มีแนะแนวทางในการพัฒนา 5 แนวทางดังนี้

2.1 ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะกรรมการการนิเทศได้เข้าใจถึงขอบข่ายและภาระงาน มีการอัปเดตทุกปีการศึกษา

2.2 ผู้บริหารควรนำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.3 ผู้บริหารควรพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายใน

2.4 ดำเนินการวางแผนการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศให้ต่อเนื่อง ละเอียด ชัดเจน โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ และจัดทำแผนการนิเทศ

2.5 จัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรให้เพียงพอสำหรับการนิเทศในแต่ละปี

3. ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ มีแผนแนวทางในการพัฒนา 4 แนวทางดังนี้

3.1 สถานศึกษาควรพัฒนาเครื่องมือที่สามารถเก็บข้อมูล เพื่อนำมาแก้ไขปัญหา ตรวจสอบ ติดตามและนำไปพัฒนาได้

3.2 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ

3.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

3.4 คณะครูร่วมกันสร้าง กำหนดเครื่องมือให้มีความหลากหลายและทันสมัยในการประเมิน การนิเทศ โดยผู้บริหารและคณะครูมีส่วนร่วมทำงานด้วยกัน

4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีแผนแนวทางในการพัฒนา 4 แนวทางดังนี้

4.1 ผู้บริหารควรให้ความรู้เกี่ยวกับนิเทศ บอกถึงประโยชน์ ความสำคัญของการนิเทศ เพื่อให้ คณะครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน

4.2 คณะนิเทศควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละ วิชา โดยแสดงความคิดเห็นผ่านกล่องความคิดเห็น

4.3 ผู้นิเทศควรปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร และผู้รับการนิเทศ สามารถ สอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศได้

4.4 ครูผู้สอนควรนำผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายใน มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อการพัฒนาให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

5. ด้านการประเมินผลและการรายงานผล มีแผนแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทางดังนี้

5.1 ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมและมอบรางวัลเกียรติบัตร มีการยกย่อง ชมเชยแบบอย่างใน การปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และจัดกิจกรรมมอบรางวัลในวันไหว้ครู

5.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน และควรมี การคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีและมอบรางวัล เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ ครูผู้สอน

5.3. ผู้บริหารควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ต่อกระบวนการทำงานของคณะ นิเทศเพื่อนำผลการประเมินไปปรับและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้กำหนดนโยบายการนิเทศภายใน กระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่ม

คน ให้การดูแลช่วยเหลือ ควบคุม ตรวจสอบ สนับสนุนให้ครูดำเนินงานไปได้อย่างราบรื่นด้วยกำลังใจ คำแนะนำที่สร้างสรรค์ เพื่อให้ครูหรือผู้ถูกนิเทศปรับปรุงและพัฒนางานในการจัดการเรียนการสอนต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอนด้วย รวมถึงทำให้ครูประสบความสำเร็จและความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตน การนิเทศการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ผู้นิเทศจะต้องมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศเป็นอย่างดี การดำเนินงานมีความเป็นประชาธิปไตย เป็นวิทยาศาสตร์ ถือเป็นงานบริการประเภทหนึ่ง ที่มีครูเป็นผู้รับบริการและผู้นิเทศเป็นผู้ให้บริการ จุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม การนิเทศมีหลายประเภท ได้แก่ การนิเทศเพื่อการแก้ไข การนิเทศเพื่อป้องกัน การนิเทศเพื่อก่อและการนิเทศเพื่อสร้างสรรค์ วัตถุประสงค์ของการนิเทศแต่ละครั้งจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสภาพปัญหา หรือสถานการณ์ ดังนั้นบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับความรู้ที่สำคัญในการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครู และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและมีคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกรอบทฤษฎี จิตเดชากุล ที่กล่าวว่าการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก คือการสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งทางร่างกายสติปัญญาจิตใจอารมณ์ และสังคมให้เต็มตามวัยและตามศักยภาพ โดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (กรอบทฤษฎี จิตเดชากุล, 2550)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) มีดังนี้

2.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุ สภาพปัญหาจำแนกตามครูผู้สอน ตามกลุ่มสาระวิชา ตามภารกิจงานและสรุปเป็นรายงานสภาพปัญหาของสถานศึกษา 2) ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุม สัมมนาให้ความรู้ครูผู้สอนเรื่องการนิเทศ โดยผู้บริหารเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของโรงเรียนทุกชั้นตอน เพื่อสร้างความเข้าใจในการนิเทศและแนวทางเพื่อให้การนิเทศมีการพัฒนา และบรรลุตามวัตถุประสงค์ 3) ผู้บริหารและคณะครูควรให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา ให้ความรู้เรื่องการนิเทศภายในกับทุกส่วน ทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง และทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นร่วมกัน 4) คณะครูควรส่งเอกสาร ผลการเรียนรู้ แผนการสอนพร้อมแบบบันทึกหลังการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน ยังเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผู้เรียน และวิเคราะห์ปัญหา

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะกรรมการการนิเทศได้เข้าใจถึงขอบข่ายและภาระงาน มีการอัปเดตทุกปีการศึกษา 2) ผู้บริหารควรนำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา 3) ผู้บริหารควรพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายใน 4) ดำเนินการวางแผนการนิเทศ จัดทำแผนการ

นิเทศให้ต่อเนื่อง ละเอียด ชัดเจน โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ และจัดทำแผนการนิเทศ 5) จัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรให้เพียงพอสำหรับการนิเทศในแต่ละปี

2.3 ด้านการสร้างเครื่องมือการนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) สถานศึกษาควรพัฒนาเครื่องมือที่สามารถเก็บข้อมูล เพื่อนำมาแก้ไขปัญหา ตรวจสอบ ติดตามและนำไปพัฒนาได้ 2) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ 3) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่างๆ เพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม 4) คณะครูร่วมกันสร้าง กำหนดเครื่องมือให้มีความหลากหลายและทันสมัยในการประเมินการนิเทศ โดยผู้บริหารและคณะครูมีส่วนร่วมทำงานด้วยกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอดุลย์ แสนสืบ และสายสุตา เตียเจริญ ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายคุณภาพการศึกษาบางสะพานน้อย 3 (ไชยราช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า โรงเรียนควรให้โอกาสครูให้มีบทบาทหน้าที่เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม ให้การส่งเสริมสนับสนุน และให้บริการครูมีการสังเกตการสอน ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาช่วยในการนิเทศการสอน (อดุลย์ แสนสืบ และสายสุตา เตียเจริญ, 2565)

2.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ผู้บริหารควรให้ความรู้เกี่ยวกับนิเทศ บอกรถึงประโยชน์ ความสำคัญของการนิเทศ เพื่อให้คณะครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน 2) คณะนิเทศควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละวิชา โดยแสดงความคิดเห็นผ่านกล่องความคิดเห็น 3) ผู้นิเทศควรปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร และผู้รับการนิเทศ สามารถสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศได้ 4) ครูผู้สอนควรนำผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายใน มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ ที่ศึกษาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจบทบาทของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศที่และปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศมีการดำเนินการนิเทศภายใน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องพร้อมทั้งมีนโยบายให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานนิเทศ ภายในมีการประชุมปรึกษาหารือหลังการจัดการนิเทศ การจัดบรรยากาศการนิเทศภายในที่มีลักษณะ เป็นกัลยาณมิตร สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานนิเทศภายในกำกับติดตามให้การนิเทศภายในเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ และแผนการนิเทศที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ (ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ, 2564)

2.5 การประเมินและรายงานผล มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมและมอบรางวัลเกียรติบัตร มีการยกย่อง ชมเชยแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และจัดกิจกรรมมอบรางวัลในวันไหว้ครู 2) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน และควรมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีและมอบรางวัล เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอน 3) ผู้บริหารควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ต่อกระบวนการ

ทำงานของคณะนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กำชัย ยุกติชาติ ที่ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรีเขต 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของ โรงเรียน อนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมินและรายงานผล คือ 1) ควรจัดเก็บรายงานผลการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลใน การพัฒนาการนิเทศภายในครั้งต่อไป 2) ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อ กระบวนการทำงานของคณะนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศใน อนาคต (กำชัย ยุกติชาติ, 2564)

สรุป

การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) มีแนวทางการ พัฒนา การดำเนินงานนิเทศภายในดังนี้ 1) ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุสภาพปัญหา และ สรุปเป็นรายงานสภาพปัญหาของสถานศึกษา 2) ควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน นำเอา นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นแนวทาง 3) ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยน ความคิดหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ควรให้ความรู้เกี่ยวกับนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศด้วยความ เป็นกัลยาณมิตร 5) ควรจัดกิจกรรมและมอบรางวัลเกียรติบัตร และควรมีการคัดเลือกผลงานที่เป็น แบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีและมอบรางวัล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจ ก่อนการนิเทศ มีการจัดกิจกรรม ประชุม อบรม อภิปรายเกี่ยวกับการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนใน การนิเทศ ได้ส่วนเสียร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหา เช่น แสดงความคิดเห็นผ่าน แบบสอบถามต่างๆ ควรมีการประสานความร่วมมือในระดับกลุ่มเครือข่าย หรือเขตพื้นที่ เพื่อ แลกเปลี่ยน บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขามาร่วมนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้ คำแนะนำที่เป็น ประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศควรเป็น เครื่องมือที่มีความใหม่ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีการนำมาทดลองใช้ และมีเกณฑ์การ วัดที่แน่นอน สามารถสะท้อนการดำเนินงานได้จริง และควรมีการคัดเลือกครูผู้ที่มีผลการนิเทศดีเด่น ในแต่ละปี การศึกษา เพื่อบอกเกียรติบัตรเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงาน และควรเผยแพร่ผลงานให้ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

1.2 จากการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยา เขต) พบว่าด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ ที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด อาจจะต้องส่งเสริมคณะผู้ นิเทศในการผลิตการสร้างสื่อ เครื่องมือ ประดิษฐ์นวัตกรรมใหม่ๆ กับการนิเทศภายในของโรงเรียนให้ เหมาะสมมีการนำเทคโนโลยีต่างๆ ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการนิเทศภายใน เช่น สื่อออนไลน์ มาใช้

ในการนิเทศภายในโรงเรียน อาจจะเป็นแบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้ ผ่านระบบ Google Form แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน โดยการบันทึกเป็น Video Clip เพื่อให้ทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ และ ช่วยให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเขต) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2.2 ควรศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารของโรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปทุมธานี

2.3 ควรศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดปทุมธานี

เอกสารอ้างอิง

- กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ชารอักขรการพิมพ์.
- กำชัย ยุทธิชาติ. (2564). “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2”. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 13(2), 17-18.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). (2542). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 25-45.
- ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ. (2564). “รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1”. *Journal of Modern Learning Development*, 6(4), 104–105.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). *การนิเทศการสอน: Supervision of Instruction*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *การนิเทศภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์.
- อดุลย์ แสนสืบ และสายสุตา เตียเจริญ. (2565) “แนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน ในศูนย์ เครือข่ายคุณภาพการศึกษา บางสะพานน้อย 3 (ไชยราช) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1”. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 13(2), 53-54.
- Best, John W. (1983). *Research in Education*, 4th ed. Englewood cliffs: Prentice Hall Inc.